

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ภูมิหลัง

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการ ได้ติดตามผลและดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตลอดมา ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ไม่สามารถส่งเสริมให้สังคมไทย ก้าวไปสู่สังคมความรู้ได้ทันการณ์ ในเรื่องที่สำคัญดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ 2544 : 1)

1. การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น โรงเรียนไม่มีโอกาสในการคิดหรือจัดทำหลักสูตรในส่วนของโรงเรียนเองหรือจัดทำขึ้นได้ต้องมีขั้นตอนในการขออนุญาตใช้
2. การจัดหลักสูตรและการเรียนรู้คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยังไม่สามารถผลักดันให้ประเทศเป็นผู้นำด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภูมิภาค จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้คนไทยมีทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดีทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์
3. การนำหลักสูตรไปใช้ ยังไม่สามารถสร้างพื้นฐานการคิดสร้างวิธีการเรียนรู้ให้คนไทยมีทักษะในการจัดการและทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถเผชิญปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนใช้ ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ในการติดต่อสื่อสาร และการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลายในยุคสารสนเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเรียน การสอน ด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างการบริหาร และที่สำคัญคือด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องจัดสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อความเจริญของสังคมของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม ดังนั้นหลักสูตรจึงต้องมีการปฏิรูปให้เป็นปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ บนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล

หลักสูตรแกนกลางของประเทศจึงเป็นกรอบหรือทิศทาง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบวน และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งสำหรับการจัดการศึกษาทุกกลุ่ม เช่น การศึกษาพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนสถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและพลโลก (กรมวิชาการ. 2544 : คำนำ)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัวของชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 16)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินการจัดสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนาร่องในปีการศึกษา 2544 ทั่วประเทศ จำนวน 76 โรงเรียน และนำไปใช้ในโรงเรียนเครือข่ายโดยกำหนดให้โรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละ 1 โรงเรียน ผลจากการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนาร่องพบว่าโรงเรียนที่ยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องดำเนินการปรับปรุงต่อไป (กรมวิชาการ. 2545 : 7) รกาม

สิริกร มณีรินทร์ ได้กล่าวถึงผลการวิจัยโรงเรียนนาร่องที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 ระยะที่ 1 เมื่อเดือน มีนาคม 2545 โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่โรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดสำนักคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญ สำนักงานการศึกษาเอกชน และเทศบาลที่ร่วมโครงการนาร่องการใช้หลักสูตร จำนวน 125 โรงเรียน ผลการวิจัยมีข้อค้นพบ ดังนี้

การเตรียมความพร้อมให้กับบุคลากรในโรงเรียนนาร่องส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุมชี้แจงอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมาก

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 77) มีขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้
2. กำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค
3. จัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้
4. ตรวจสอบความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้กับวิสัยทัศน์ จุดหมายและ

โครงสร้างหลักสูตร

5. ขออนุมัติหลักสูตร
6. จัดทำแผนการเรียนรู้ เตรียมสื่อแหล่งเรียนรู้และการวัดประเมินผล
7. นำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้จัดการเรียนการสอน
8. นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้

สภาพปัจจุบันการดำเนินงานโดยทั่วไปของโรงเรียนนาร่อง มากกว่าร้อยละ 80 ได้ดำเนินงานเรียบร้อยในเรื่องการกำหนดปรัชญาและเป้าหมายการจัดการศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตรและจัดสัดส่วนเวลาเรียน กำหนดคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และการจัดทำสาระการเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนนาร่องส่วนใหญ่ ร้อยละ 30 -35 ได้ดำเนินการไปจนถึงขั้นการจัดทำผลการเรียนรู้และกำหนดรายวิชา เวลาเรียนแล้วทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ปัญหาที่พบในการดำเนินงานส่วนใหญ่คือ เรื่องระยะเวลาที่ไม่เพียงพอในการจัดทำ รองลงไปคือการขาดอัตรากำลัง บุคลากรไม่เพียงพอและขาดความรู้ความเข้าใจ ความไม่ชัดเจนในการดำเนินงานบางเรื่อง ความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการสูงสุดคือ คำแนะนำและการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง รองลงไปคือการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ และเทคโนโลยี ตลอดจนเอกสารความรู้ คู่มือต่าง ๆ (สารข่าววิชาการ, 2545 : 4 - 5)

บุคคลที่มีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยบุคลากร 2 ฝ่าย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถหรือภูมิปัญญาเฉพาะด้าน จะได้อธิบายภารกิจพอสังเขป ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียน จะต้องเข้าใจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 27 เข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 และเข้าใจในบทบาทและกระบวนการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. เป็นผู้วางแผนในการจัดทำหลักสูตร โดยให้บุคลากรได้แก่ครู ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในส่วนประกอบของหลักสูตร คือ
  - 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตร จะต้องแสดงความคิดเห็นหาแนวทางพัฒนาโดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของหลักสูตรร่วมกัน
  - 1.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายร่วมกัน
  - 1.3 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ว่าต้องการให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร มีคุณธรรม จริยธรรมในด้านใดบ้าง
  - 1.4 การกำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ

### 1.5 การกำหนดวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียน

2. เป็นผู้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ สร้างความเข้าใจกับชุมชนและผู้ปกครอง ให้เข้าใจว่าในปีการศึกษา 2545 เป็นต้นไป โรงเรียนจะใช้หลักสูตรของโรงเรียน โดยได้รับ อนุมัติจากประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
3. เป็นผู้ประสานงานและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานการจัดทำ หลักสูตร
4. เป็นผู้ตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ ก่อนที่จะ เสนอขออนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนั้น ๆ เป็นผู้ลงนาม

ครูผู้สอน จะต้องถือว่าการจัดทำหลักสูตรเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการจัดทำ ซึ่งในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กรมวิชาการเป็นผู้จัดทำให้ ครูไม่ได้เข้าไป เกี่ยวข้องเลย หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเป็นหลักสูตรที่ครูจะต้องจัดทำและนำไปใช้ ในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง จะต้องเข้าใจในหลักการ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ หลักการของหลักสูตร ความต้องการพัฒนาผู้เรียน วิธีการจัดการ เรียนรู้ การวัดผลประเมินผลผู้เรียน
2. โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ และ 1 กิจกรรม การ กำหนดเวลาเรียน สัดส่วนเวลาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถยืดหยุ่นได้
3. สาระและมาตรฐานรายวิชา ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ครูผู้สอนต้องศึกษา รายละเอียด โดยการนำสาระมาแจกแจงเนื้อหาในแต่ละช่วงชั้น เพื่อนำไปสู่การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนในแต่ละสาระการเรียน

ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จึงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการใช้ หลักสูตรซึ่งมีความสัมพันธ์กันในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สำเร็จ ซึ่งจะ ส่งผลต่อการนำไปใช้ โดยผู้บริหารโรงเรียนนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งในการจัด การศึกษา เป็นผู้มีความสำคัญในการสร้างความร่วมมือและประสานกับทุกฝ่ายเพื่อให้ สถานศึกษาดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้สนับสนุนให้สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาได้มาตรฐานการประกันคุณภาพและเป็นผู้ดำเนินการจัดทำหลักสูตร รวมทั้ง การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ในขณะเดียวกันครูผู้สอนก็เป็น

องค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการจัดการศึกษาโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเครือข่าย ซึ่งจะต้องดำเนินตามนโยบาย เพื่อให้ได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ตระหนักในความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสม จึงศึกษาเรื่องการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

### สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย แตกต่างกัน

## กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ไว้ 5 ด้านคือ

1. ด้านการเตรียมความพร้อม
2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ด้านการบริหารหลักสูตร
5. ด้านการวัดผลประเมินผล

## ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 โรงเรียน ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 420 คน รวมประชากร 440 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 221 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 201 คน

### 3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.2 ครูผู้สอน

3.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดใน 5 ด้าน ได้แก่

- 3.2.1 ด้านการเตรียมความพร้อม
- 3.2.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.2.3 ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3.2.4 ด้านการบริหารหลักสูตร
- 3.2.5 ด้านการวัดผลประเมินผล

### นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. การดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง การนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไปปฏิบัติ โดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายของโรงเรียนเครือข่าย จำนวน 20 โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
2. การเตรียมความพร้อม หมายถึง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนได้เข้าใจ
3. การจัดทำหลักสูตร หมายถึง กระบวนการเขียนร่างหลักสูตร กำหนด วิสัยทัศน์ กำหนดคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น แนวทางจัดการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม
4. การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผนงานทั่วไป การจัดทำแผนงานด้านวิชาการการดำเนินงานตามแผน การสนับสนุนสื่อการเรียนรู้ การสนับสนุนห้องสมุด
5. การเรียนการสอน หมายถึง การจัดและพัฒนากการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. การวัดผลประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย
7. โรงเรียนเครือข่าย หมายถึง โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 โรงเรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2545

9. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านกระบวนการอบรมการเขียนและใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

9. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านการอบรมการเขียนและใช้หลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

10. สภาพการดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานการจัดทำและการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

11. ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตร หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

12. ความพร้อม หมายถึง ความพร้อมในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

13. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 12 ปี

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อเสนอเทศให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ในการวางแผนใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. เป็นข้อเสนอเทศให้กับโรงเรียนทั่วไป ที่จะจัดทำและใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งบังคับใช้ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2546

3. เป็นข้อเสนอเทศให้กับผู้บริหารระดับสูงและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปแก้ไขปรับปรุงการจัดทำและใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น